

A close-up photograph of a woman's neck and hand. Her hand is resting on her neck, with fingers slightly spread. She has dark hair and is wearing a grey top. The background is a soft, out-of-focus grey.

SYNLAB

ŠČITNICA

Žleza življenjskega
pomena

ŠČITNICA – MAJHNA ŽLEZA, KI LAHKO POVZROČA VELIKO TEŽAV

Kaj je ščitnica

Ščitnica je ena **najpomembnejših žlez z notranjim izločanjem**. Je metuljaste oblike in leži v sprednjem delu vratu, pod adamovim jabolkom. Zdrava žleza je zelo majhna in tehta le okoli 20 gramov, v premeru pa meri približno pet centimetrov. Čeprav se je mnogi sploh ne zavedamo, je njena vloga izjemno pomembna, saj **vpliva na skoraj vse procese v telesu**.

Že samo rahlo slabše delovanje ščitnice lahko bistveno poslabša kakovost vašega življenja.

Kako deluje

Njena glavna naloga je izločanje dveh ščitničnih hormonov: hormona T4 in T3, opisana v nadaljevanju.

Hormon T4 ali **tiroksin** je hormon v neaktivni obliki, ki ima **funkcijo skladiščenja**.

Hormon T3 ali **trijodtironin** je aktivni hormon, ki **zagotavlja normalno delovanje procesov v telesu**.

Poleg tvorbe obeh hormonov v ščitnici je zelo pomemben tudi **proces pretvorbe** dela hormona T4 v hormon T3, saj lahko svojo vlogo v telesu opravi le aktivni hormon T3.

Zakaj je ščitnica pomembna

Ščitnični hormoni so nujno potrebni **za normalno delovanje celega organizma**, saj vplivajo na vse ključne življenjske procese, ki se v njem odvijajo.

Ščitnični hormoni:

- učinkujejo na skoraj vsa pomembna **tkiva in organe** (mišice, kožo, kosti, možgane, srce, prebavila),
- skrbijo za uravnavanje **telesne temperature** ter
- **pospešujejo presnovo** maščob, ogljikovih hidratov, beljakovin in vitaminov.

Jod za pravilno delovanje

Ščitnica za svoje delovanje potrebuje jod, ki je ključni element za tvorbo ščitničnih hormonov.

Po priporočilih Svetovne zdravstvene organizacije odrasel človek potrebuje 150 µg joda na dan.

Veliko joda vsebujejo **nekatera živila**, kot so morske ribe in morski sadeži, ohrovt, zelje, špinata, hruške, jabolka in polnovredne žitarice. Ker pa joda **s hrano ne dobimo vedno dovolj**, je pri pripravi obrokov priporočljiva uporaba jodirane ali neprečiščene morske soli.

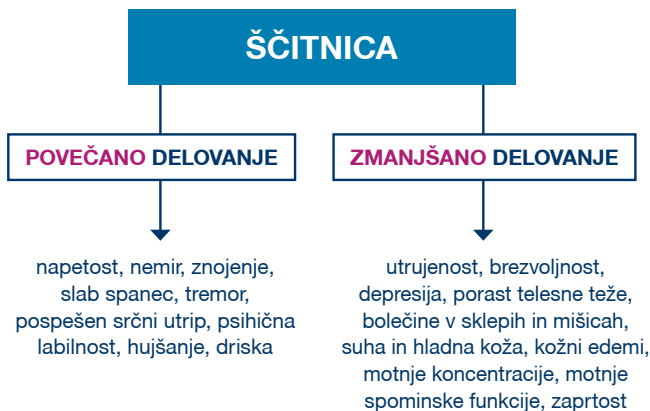

Motnje delovanja ščitnice

Z motnjami delovanja ščitnice se spopada vedno več ljudi. Po podatkih slovenskega Društva za pomoč pri obolenjih ščitnice »Metulčica« je v Sloveniji okoli **150.000 bolnic in bolnikov z različnimi obolenji ščitnice**, vsako leto pa odkrijejo še približno **4.000 novih**.

Večina boleznih ščitnice **ne povzroča fizične bolečine** in se tako v mnogih primerih izraža le kot **splošno slabše počutje**. Mnogo bolnikov zato ne pozna vzrokov za svoje težave oziroma jih ne pripisuje motnjam v delovanju ščitnice.

Težave s ščitnico so lahko posledica **zmanjšanega (hipotiroidizem)** ali **povečanega (hipertiroidizem)** delovanja žleze, zato se lahko bolezen izraža s popolnoma **različnimi kliničnimi znaki**, ki so povezani tako s fizičnim kot z duševnim zdravjem.

Nepravilnemu delovanju ščitnice so **pogosteje podvržene ženske**, posebno v obdobju pred menopavzo, pojavnost pa **narašča tudi pri moških**. Nepravilno delovanje ščitnice se lahko pojavi tudi v puberteti, med nosečnostjo ali po porodu.

Strokovnjaki ocenjujejo, da težave s ščitnico pestijo vsako peto žensko.

Zdravljenje motenj delovanja ščitnice

Ob odstopanju vrednosti ščitničnih hormonov bo vaš osebni zdravnik presodil, ali potrebujete pregled pri specialistu za ščitnico – tirologu. Ta bo morda odredil **dodatne preiskave krvi** ter **ultrazvok, slikanje** ali celo **punkcijo ščitnice**. Na podlagi izvidov se bo odločil o nadaljnjih ukrepih. Prešibko delovanje ščitnice običajno **zdravimo z dodajanjem ščitničnih hormonov**, premočno delovanje pa zaviramo z dodajanjem **zdravil, radioaktivnimi izotopi** ali **operacijo**.

Če vaše težave trajajo dlje časa, vzroki zanje pa so nepojasnjeni, je priporočljiv pregled ščitničnih hormonov. Poskrbite zase in se testirajte, saj lahko neodkrit hipotiroidizem ali hipertiroidizem povzroči hujše težave.

Paket ŠČITNICA vključuje naslednje preiskave:

- **TSH** – hormon hipofize, ki vpliva na funkcijo ščitnice,
- **prosti T3, prosti T4** – ščitnična hormona,
- **anti-TPO, anti-TG** – ščitnična protitelesa za ugotavljanje avtoimunskega vnetja ščitnice.

V skladu s strokovnimi smernicami je vzorec za preiskave ščitnice priporočljivo odvzeti med 10. in 16. uro, saj je takrat koncentracija TSH najnižja in najstabilnejša.

CENA PAKETA > 42 EUR

Več informacij > laboratorij@adrialab.si

Ker vemo, da je
ZDRAVJE
dragoceno!

ADRIA LAB d.o.o.

Šestova ulica 2

1000 Ljubljana

Slovenija

Tel. +386 1 436 00 23

- ✓ **Ljubljana**, Šestova 2 > **01/ 436 67 71**
- ✓ **Maribor**, Železnikova 4 > **031 778 444**
- ✓ **Celje**, Vodnikova 3 > **03/ 492 31 10**
- ✓ **Celje – Spec. klin. Dvorec Lanovž**,
Čopova ulica 20 > **03/ 290 90 08**
- ✓ **Koper**, Obrtniška 30 > **059 375 450**

www.synlab.si | laboratorij@adrialab.si

© 2023 Adria lab d.o.o. Vse pravice pridržane. Brez pisnega dovoljenja podjetja Adrialab d.o.o. je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, predelava ali druga uporaba v kakršnem koli obsegu ali postopku. Za morebitne napake ne odgovarjamo. Pridržujemo si pravico do sprememb. Zaradi tiska lahko pride do barvnih odstopanj.

03/2023